

ЗМІЦНЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ РЕГІОНІВ В УМОВАХ ПРИЄДНАННЯ УКРАЇНИ ДО ЗОНИ ВІЛЬНОЇ ТОРГІВЛІ ЄС

Бабець І.Г., к.е.н., докторант, Національний інститут стратегічних досліджень

Актуальність дослідження. Підписання протоколу про приєднання України до Світової організації торгівлі (СОТ) пришвидшило початок переговорів про зону вільної торгівлі з ЄС. Дія Угоди про партнерство і співробітництво (УПС) завершилася у 2008 р., що стало передумовою укладення Посиленої угоди Україна – ЄС, невід'ємною частиною якої має стати Положення про створення зони вільної торгівлі (ЗВТ+). Угода про зону вільної торгівлі передбачатиме скасування митних тарифів, лібералізацію сфери послуг, вільний рух факторів виробництва, послаблення нетарифних бар'єрів, що сприятиме активізації товарних потоків між Україною та країнами ЄС. Таке додаткове розширення торговельних преференцій є актуальним, оскільки, як стверджують фахівці, вступ України до СОТ радикально не вплинув на покращення динаміки і структури зовнішньої торгівлі, а за період 2000-2008 рр. торгівельний баланс нашої країни помітно погіршився і розвивається вкрай небезпечно «сировинне омертвіння» економіки [1, с. 81].

Європейський Союз є одним з найбільших торговельних партнерів України. У I півріччі 2010 р. в зовнішній торгівлі товарами між Україною та країнами-членами ЄС спостерігалось збільшення обсягів вітчизняного експорту на 45,3%, імпорту з країн ЄС – на 22,5% порівняно з аналогічним періодом 2009 р., а негативне сальдо становило 2404,2 млн. дол. США. Вагому частку товарної структури українського експорту до країн ЄС склали чорні метали – 31,1%, руди, шлаки та зола – 11%, електричні машини – 9,4%. Основою товарного імпорту з країн ЄС є продукція галузей IV технологічного укладу: механічні машини – 11,8%, електричні машини – 9,4%, фармацевтична продукція – 8,1% [2]. Існуючі негативні тенденції в зовнішній торгівлі України з країнами ЄС, зокрема перевищення обсягів імпорту над обсягами експорту та сировинна орієнтація експорту, створюють низку загроз економічній безпеці держави.

Аналогічні проблеми спостерігаються й у зовнішній торгівлі регіонів. Економічне співробітництво України та ЄС на регіональному рівні характеризується істотною асиметрією зовнішньоекономічної діяльності, що проявляється, передусім, у залученні до торговельного обміну переважно західних областей України, негативному сальдо зовнішньої торгівлі товарами, низькій інвестиційній активності, неефективній структурі експорту вітчизняних регіонів. Переважання сировинної продукції в експорті більшості східних і центральних регіонів України до країн ЄС, зумовлене як неефективною структурою промисловості, низькою технологічністю та незадовільною якістю науково-технічної продукції цих регіонів, так і достатньо високим рівнем протекціонізму ЄС відносно українських товаровиробників. Запровадження асиметричних преференційних режимів в межах зони вільної торгівлі України з ЄС матиме як позитивні, так і негативні наслідки для соціально-економічного розвитку вітчизняних регіонів, що, своєю чергою, вплине й на рівень економічної безпеки. Цим зумовлена актуальність дослідження співробітництва регіонів України з країнами ЄС та розробка нових моделей міжнародної міжрегіональної співпраці з дотриманням критеріїв економічної безпеки.

Аналіз публікацій. Вітчизняними вченими досліджуються наслідки укладення Угоди про вільну торгівлю з ЄС для економіки України. І.Бураковський та В.Мовчан змоделивали чотири сценарії розвитку подій після створення ЗВТ (залежно від можливого зниження рівня мит для різних галузей), на основі яких зробили висновки про підвищення добробуту мешканців та зростання реального ВВП України не залежно від реалізованого сценарію зниження торговельних обмежень. При цьому, вчені виділяють сектори економіки, що одержать переваги від створення ЗВТ (сільське, лісове та рибне господарства, виробництво неенергетичних матеріалів, текстильна та шкіряна промисловість, послуги), а також відзначають ймовірне послаблення позитивного впливу вступу до СОТ на металургійну та хімічну промисловість внаслідок участі України у ЗВТ [3, с. 39-40].

Позитивний вплив ЗВТ+ у сфері сприяння торгівлі на рівень зростання ВВП та індексу споживчих цін прогнозований колективом дослідників Міжнародного центру перспективних досліджень. Згідно результатів дослідження [4, с.57], вітчизняні експортери отримують такі переваги від підписання Угоди про поглиблену вільну торгівлю: набуття конкурентних переваг порівняно з

іншими експортерами до ЄС; здешевлення української продукції на європейських ринках; підвищення якості української продукції; заощадження коштів і часу на експортні операції; розширення ринків збуту у третіх країнах. Серед очікуваних переваг від участі України у ЗВТ+ фахівці [5, с.222] прогнозують покращення розвитку експортоорієнтованих галузей (металургії, хімічної промисловості, сільського господарства), рибної і легкої промисловості.

Незважаючи на досить детальне вивчення економістами умов і наслідків підписання Україною Угоди про ЗВТ+ для економіки держави, зокрема у галузевому розрізі, на нашу думку, недостатньо уваги приділяється дослідженню зазначених проблем на регіональному рівні, особливо розробці ефективних схем співробітництва вітчизняних регіонів з країнами ЄС, які дозволять активізувати процес євроінтеграції і при цьому сприятимуть зміцненню економічної безпеки на регіональному рівні. Тому **метою** статті є обґрунтування напрямів зміцнення економічної безпеки регіонів в умовах зміни режиму зовнішньої торгівлі в процесі приєднання України до зони вільної торгівлі з ЄС.

Результати дослідження. На даний час інституційне забезпечення міжнародної міжрегіональної галузевої співпраці практично відсутнє. В програмних документах, що стосуються забезпечення інтеграції України до ЄС, багато уваги приділяється співпраці на макро- і мегарівні, метою якої є набуття нашою країною членства в цій організації. Напрями галузевої співпраці окреслені загально для економіки всієї країни (трансевропейські транспортні, електроенергетичні та інформаційні мережі; юстиція, митна справа; науково-дослідна сфера; промислова та сільськогосподарська кооперація [6]), а заходи з активізації секторального співробітництва на мікро- та мезорівні не розроблені. Недостатня увага приділяється також поглибленню інтеррегіонального співробітництва на основі взаємодоповнюваності економік вітчизняних регіонів та регіонів країн ЄС. Наприклад, у Державній стратегії регіонального розвитку на період до 2015 р. для кожного регіону виділені пріоритетні напрями розвитку, але пріоритети міжнародного співробітництва не визначаються [7]. У Стратегії розвитку Львівської області до 2015 р. стратегічна ціль 2 «Львівська область – ворота України до Європейського Союзу» окреслює завдання щодо використання переваг прикордонного розташування, розвитку транскордонного співробітництва та участі регіону у міжнародних програмах [8, с.211-241], при цьому відсутній взаємозв'язок із загальнодержавними документами. Так, пріоритетні напрями розвитку галузевої структури Львівської області, визначені у Державній стратегії, не знайшли відображення у регіональній стратегії, реалізація якої могла б стати основою секторальної інтеграції на регіональному рівні.

В умовах недосконалого інституційного забезпечення доцільно у кожному регіоні, не очікуючи підписання Угоди про вільну торгівлю з ЄС, поряд з програмою комерціалізації технологій чи програмою стимулювання розвитку підприємництва, які спрямовані на підтримку конкурентоспроможних галузей та поглиблення їх кооперації з європейськими товаровиробниками, впроваджувати регіональні програми міжнародного співробітництва. В процесі розробки і обґрунтування схем участі регіону в інтеррегіональному співробітництві з ЄС виникне необхідність узгодження дій регіонів-партнерів різних країн, що, своєю чергою, зумовить невідкладність запровадження найбільш актуальних і прийнятних для України положень Спільного доробку ЄС, починаючи з регіонального рівня. Такий підхід дозволить зменшити «інституційний розрив» між вітчизняними регіонами і регіонами країн ЄС та сприятиме поступовому впровадженню в Україні європейських норм і стандартів не лише в сфері торгівлі товарами, а й у сфері регіонального управління.

Регіональні програми міжнародного співробітництва, на нашу думку, можуть стати інституційною основою формування експортної макростратегії держави в частині зовнішньої торгівлі з країнами ЄС. Зокрема, обґрунтовані в Програмах пріоритети інтеррегіонального співробітництва і конкурентоспроможні галузі регіонів-партнерів забезпечать об'єктивність розробки таких тематичних розділів експортної стратегії (за О.Власюком [9, с.10]), як «цільові орієнтири збільшення обсягів експорту» та «стратегічна спеціалізація України» на європейських ринках.

Необхідність удосконалення управління експортним потенціалом України актуалізувалася після вступу країни до СОТ та у зв'язку з поглибленням фінансово-економічної кризи. Економісти обґрунтовують доцільність переорієнтації експортного потенціалу на високотехнологічні галузі [10, с.98] та визначають пріоритетною регіональну інтеграцію нашої країни з країнами-виробниками та споживачами техніко-технологічної продукції (роль національної економіки – партнер з виробництва та постачальник) [11, с. 26]. В результаті емпіричних досліджень Р.Москаликком було виявлено позитивний вплив технологічно інтенсивного імпорту на довгострокове економічне зростання в країнах ЦСЄ та СНД, що підтвердило економічну доцільність участі України у ЗВТ+ та створення інституційної основи для стимулювання технологічно інтенсивної торгівлі між нашою країною та

ПРОБЛЕМИ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА И ГУАМ

високоінноваційними країнами ЄС [12, с.149]. Зважаючи на зміни торговельного режиму, що відбудуться після створення ЗВТ+, для зміцнення економічної безпеки держави актуальним є формування ефективної структури як експорту, так й імпорту в межах зовнішньоторговельної стратегії України в умовах євроінтеграції.

Отже, необхідність підвищення рівня високотехнологічності імпорту, як і експорту, та забезпечення відповідності цих показників критеріям зовнішньоекономічної безпеки зумовлює доцільність розробки схем інтеррегіонального співробітництва з обов'язковим включенням науково-технічної компоненти (науково-дослідні установи, підприємства високотехнологічних галузей, організації з підтримки інноваційно активних підприємств). Розглянемо основні принципи інтеррегіонального співробітництва на прикладі реалізації спільних проектів Львівською областю і Подкарпатським воєводством із залученням Полтавської області (рис.1).

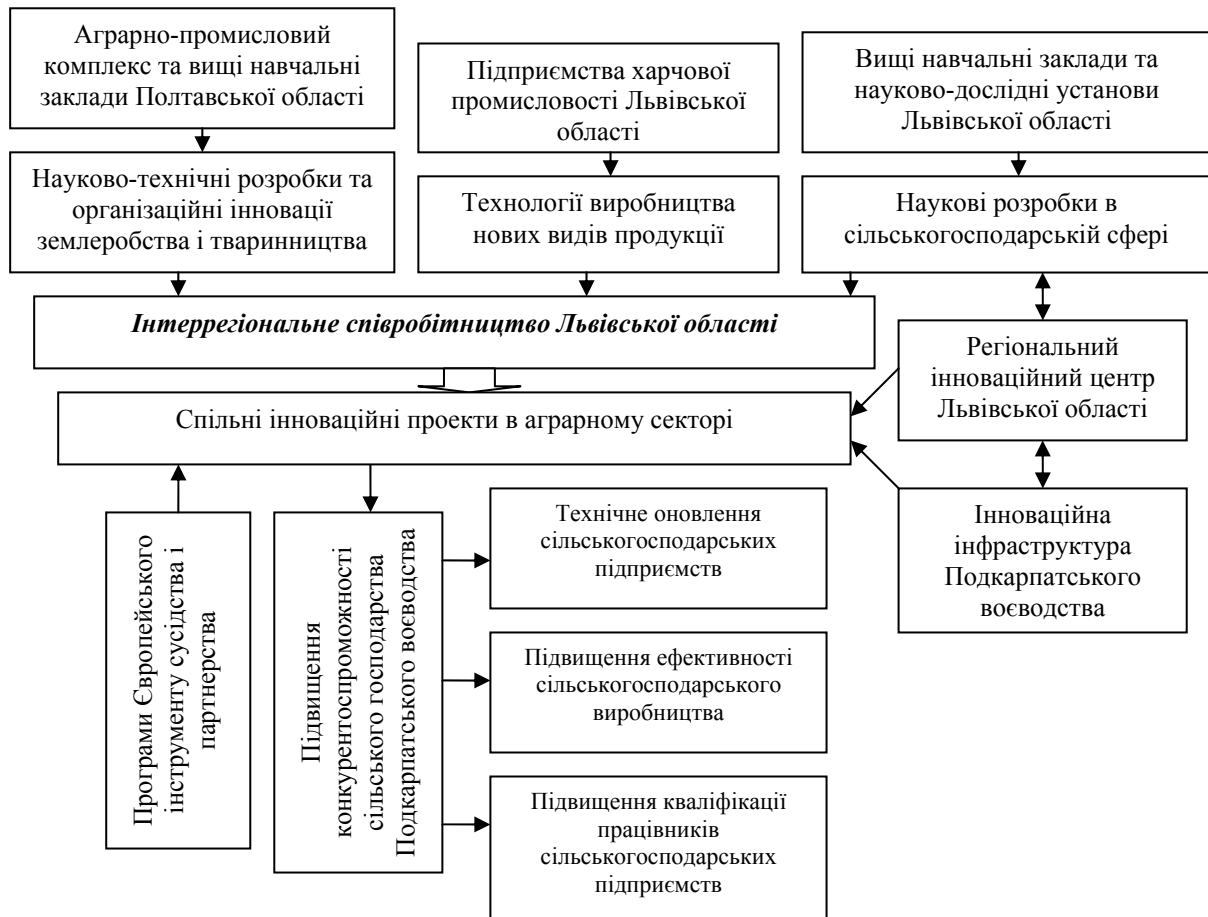

Рис. 1. Структурно-функціональна схема інтеррегіонального інноваційного співробітництва Львівської області в аграрному секторі

Спільні проекти, що реалізуються в межах інтеррегіонального співробітництва, повинні відповідати стратегічним цілям і пріоритетам розвитку, передбачених у відповідних програмних документах регіонів-учасників. Так, у регіональній програмі міжнародного співробітництва Львівської області необхідно визначити пріоритетні сфери та напрями міжрегіональної співпраці на основі ефективного використання переваг у науково-технічній сфері, зміцнення «слабких сторін» одного регіону за рахунок «сильних сторін» іншого. Враховуючи велику кількість складових елементів системи, що утвориться внаслідок такого інтеррегіонального співробітництва, та синергетичний ефект від взаємодії між ними, йдеться не про конкурентоспроможність окремого регіону, а про конкурентоспроможність міжнародного міжрегіонального і міжгалузевого співробітництва як процесу.

При цьому для обґрунтування пріоритетних напрямів регіональної програми міжнародного співробітництва Львівської області в частині співпраці з Подкарпатським воєводством на основі інноваційної діяльності у аграрному секторі доцільно застосувати принцип поділу галузей на донорів та реципієнтів інновацій. До галузей-донорів інновацій у Львівській області віднесемо харчову

ПРОБЛЕМИ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА И ГУАМ

промисловість, підприємства якої активно впроваджують нові технологічні процеси та освоюють виробництво нових видів продукції. Крім того, наявність у регіоні низки науково-дослідних та освітніх закладів, які володіють науково-технічними розробками, створює передумови для реалізації спільних проектів Львівської області та Подкарпатського воєводства в аграрно-промисловому комплексі, зокрема у сфері перероблення сільськогосподарської продукції. Вказаний напрям співробітництва є актуальним з огляду на те, що серед стратегічних цілей Стратегії розвитку Подкарпатського воєводства на період 2007-2020 рр. визначено розвиток сільських територій та сільського господарства. Одним з пріоритетних напрямів реалізації вказаної цілі є підвищення конкурентоспроможності сільського господарства через технічне оновлення сільськогосподарських підприємств, налагодження ефективного виробництва продукції, підвищення кваліфікації виробників та зміну свідомості споживачів сільськогосподарської продукції [13, с.110]. Досягненню вказаних пріоритетів розвитку аграрного сектора сприятиме застосування інновацій та впровадження наукових розробок підприємств і організацій Львівської області, що, своєю чергою, створить попит на вітчизняні об'єкти інтелектуальної власності.

До реалізації спільних аграрних проектів Львівської області та Подкарпатського воєводства, на нашу думку, доцільно залучити підприємства агропромислового комплексу (АПК) Полтавської області. Сприятливі природно-кліматичні умови, високий потенціал земельних ресурсів, розвинена інфраструктура, активний розвиток підприємництва в аграрній сфері, у сфері переробки сільськогосподарської сировини та виробництві екологічно чистої продукції формують стратегічні переваги аграрного сектору Полтавської області не лише на внутрішньому, а й на зовнішньому ринках. Так, застосування новітніх технологій та покращення якості посівного матеріалу забезпечили підвищення врожайності зернових культур у 2008 р. і лідируючі позиції області у виробництві зерна та буряка [14]. Застосування інноваційних підходів в організації перероблення сільськогосподарської продукції, зокрема функціонування інтегрованих об'єднань (ВАТ «Лубенський молочний завод», ВАТ «Глобинський маслозавод», ТОВ «Глобинський м'ясокомбінат»), створюють передумови для розвитку мережевого співробітництва та формування аграрного кластеру, основною місією якого можна визначити виробництво екологічно чистої продукції. Таким чином, агропромисловий комплекс Полтавської області розглядається як донор інновацій у сфері землеробства і переробки продукції тваринництва. Разом з тим, існують проблеми у розвитку АПК Полтавської області (низькі темпи оновлення матеріально-технічної бази, недостатнє фінансування інвестиційних проектів та низький рівень розвитку обслуговуючої інфраструктури аграрного бізнесу), розв'язанню яких сприятиме участь регіону в інтеррегіональному співробітництві, зокрема, у реалізації інноваційних проектів в аграрному секторі.

Таким чином, формування основних напрямів інтеррегіонального співробітництва повинно відбуватися з врахуванням факторних переваг кожного регіону, для визначення яких вагоме значення має «ресурс знань», зосереджений у промислових підприємствах. Основою інтеррегіонального співробітництва повинні стати спільні інноваційні проекти, розроблені з врахуванням наукового потенціалу галузей-донорів та потреб галузей-реципієнтів інновацій.

Важливим чинником досягнення позитивних ефектів від участі України у ЗВТ+ є інноваційна основа міжгалузевого співробітництва вітчизняних регіонів з країнами ЄС, що буде забезпечуватися завдяки спрощеному доступу вітчизняних підприємств до європейських технологій. Проте ці технології не будуть найновішими, що зумовлено закономірними процесами міжнародної передачі технологій. Але для вітчизняної промисловості, яка характеризується високою енергомісткістю внаслідок переважання в її структурі підприємств важкої індустрії (які зосереджені в східних регіонах країни) із застарілою матеріально-технічною базою та низькою технологічною адаптивністю, має значення не стільки рівень новизни технологій, скільки обґрунтована доцільність їх впровадження. Тому, якщо нові умови торгівлі в межах ЗВТ+ передбачатимуть відносно зниження ціни на технологічні лінії та устаткування, що постачаються виробниками країн ЄС, це позитивно вплине на оновлення матеріально-технічної бази тих галузей промисловості, для яких обладнання в Україні не виробляється.

Проте, внаслідок неконтрольованого імпорту високотехнологічної продукції, в Україну надходять екологічно небезпечні та застарілі технології, погіршується стан довкілля та здоров'я населення. Імпорт застарілих технологій вирішує проблему оновлення матеріально-технічної бази підприємств лише в короткостроковому періоді і не сприяє науково-технологічному розвитку галузі промисловості у довгостроковій перспективі. Враховуючи можливість надходження в країну застарілих технологій та необхідність зниження ризиків і загроз екологічній безпеці, Міністерство екології та природних ресурсів України спільно з Державним департаментом інтелектуальної

власності України повинні розробити чітку систему експертизи імпортованих технологій за такими критеріями: рівень новизни, ступінь негативного впливу на екологічну ситуацію, обґрунтована необхідність імпорту. Це дозволить обґрунтовано запровадити відповідні санкції для підприємств, які використовують імпортні технології, що погіршують стан довкілля, особливо, якщо є вітчизняні аналоги з нижчим рівнем небезпеки для навколишнього середовища.

Як бачимо, участь України у ЗВТ+ матиме і певні негативні наслідки для вітчизняних технологічно-індустріальних галузей промисловості, зокрема виробництва машин та устаткування, хімічної промисловості, виробництва автомобілів, причепів, напівпричепів. Високотехнологічна продукція провідних європейських фірм стане більш доступною для українських підприємств, що може призвести до втрати конкурентних позицій вітчизняних виробників аналогічної продукції та галузевих науково-дослідних організацій і, як наслідок, спричинить послаблення наукового потенціалу – основного чинника науково-технологічної безпеки країни. З точки зору забезпечення належного рівня економічної безпеки регіонів після приєднання України до ЗВТ+ зростає актуальність проведення своєчасної і об'єктивної діагностики наявного «запасу знань» та застосування дієвих загальнодержавних заходів для розв'язання проблем у науково-технічному розвитку вітчизняних регіонів, що має стати основою активізації науково-технологічного міжнародного співробітництва з країнами ЄС на регіональному рівні.

Висновки. Створення поглибленої зони вільної торгівлі розглядається нами, з одного боку, як каталізатор структурної інтеграції України та ЄС, оскільки забезпечить збільшення частки українських експортерів на європейському ринку та покращить структуру зовнішньої торгівлі вітчизняних регіонів, насамперед, за рахунок зменшення частки сировинних галузей в експорті. З іншого боку, зважаючи на уповільнення процесу переговорів щодо ЗВТ+, вважаємо інтеррегіональне співробітництво України з країнами ЄС дієвим інструментом активізації експортної діяльності конкурентоспроможних галузей, поглиблення секторальної співпраці між регіонами різних країн, а також засобом зміцнення економічної безпеки регіонів і держави загалом.

Приєднання України до зони вільної торгівлі з ЄС посилить загрози економічній безпеці тих регіонів, які мають неефективну структуру господарського комплексу та низький рівень конкурентоспроможності підприємств. В цих умовах основою міжнародного співробітництва вітчизняних регіонів з країнами ЄС має стати міжрегіональна інтеграція всередині нашої країни, що забезпечить зміцнення економічної безпеки на регіональному рівні за рахунок об'єднання факторних і розвинених конкурентних переваг західних та східних регіонів в процесі реалізації міжнародних проектів за підтримки європейських програм. Успішна співпраця регіонів, які територіально віддалені і знаходяться в різних країнах, можлива лише за активної підтримки держави і потребує удосконалення інституціонального забезпечення інтеррегіонального співробітництва. З цієї точки зору, ефективною буде державна політика, яка дозволить регіонам самостійно визначати стратегічні напрями їх співпраці з регіонами інших країн відповідно до пріоритетів загальнодержавної стратегії регіонального розвитку. Одним з перспективних інструментів активізації участі областей України у інтеррегіональній співпраці з країнами ЄС вважаємо регіональні програми міжнародного співробітництва, в яких визначатимуться пріоритети галузевої та міжгалузевої співпраці вітчизняних регіонів та країн ЄС на основі конкурентних переваг та з врахуванням критеріїв економічної безпеки.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Терехов Є.М. Економічні аспекти зовнішньої політики України в сучасних умовах глобального світу / Є.М.Терехов // Механізм регулювання економіки. – №3, Т.2 – 2010. – С.79-83.
2. Стан зовнішньоекономічних відносин з країнами Європейського Союзу у I півріччі 2010 р. Експрес-випуск Державного комітету статистики №216 від 10.09.2010 р. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
3. Бураковський І. Економічні наслідки створення зони вільної торгівлі між Україною та Європейським Союзом: кількісна оцінка / І.Бураковський, В.Мовчан // Відносини Україна – ЄС у багатополарному світі: стан і перспективи на майбутнє: Матер. міжнар. конфер. (Київ, 23 листопада 2009 р.). – К.: Стило, 2010. – 60 с. – ISBN 978-966-193-045-1, С. 36-40.
4. Оцінка наслідків угоди про вільну торгівлю між Україною та ЄС / [Є.Ахтирко, О.Блінов, Б.Бордюг та ін.]; за ред. О.Шумило. – К.: Міжнародний центр перспективних досліджень, 2007. – 319 с.
5. Бабанін О.С. Проблеми і перспективи формування зони вільної торгівлі між Україною та ЄС / О.С.Бабанін // Стратегічні пріоритети. – №4(13). – 2009. – С.219-224.

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА И ГУАМ

6. Стратегія інтеграції України до Європейського Союзу. Затверджена Указом Президента України від 11 червня 1998 р. №615/98 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=615%2F98>.
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 липня 2006 р. № 1001 «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2015 року» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
8. Стратегія розвитку Львівської області до 2015 року: економіка, суспільство, середовище. Моніторинг за 2007 р. – Вип. 6. – Львів: Головне управління статистики у Львівській області, 2008 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.oblrada.lviv.ua/programs/Starategy.pdf.
9. Власюк О.С. Зовнішні загрози економічній безпеці України та шляхи їх подолання / О.С.Власюк // Проблеми підвищення ефективності функціонування підприємств різних форм власності : сб. науч. тр. – Вып. 3, Т. 2 / НАН Украины. Ин-т экономики пром-сти; редкол.: И.П.Булеев (отв.ред) и др. – Донецк, 2010. – 396 с., С.3-11.
10. Івашук С. Експортна стратегія в сучасній системі державного управління / С.Івашук // Міжнародна економічна політика. – №10-11. – 2009. – С.85-106.
11. Галушко О.С. Забезпечення інноваційного напрямку інтеграційних процесів як фактор зміцнення економічної безпеки держави / О.С.Галушко // Проблеми підвищення ефективності функціонування підприємств різних форм власності : сб. науч. тр. – Вып. 3, Т. 2 / НАН Украины. Ин-т экономики пром-сти; редкол.: И.П.Булеев (отв.ред) и др. – Донецк, 2010. – 396 с., С.21-28.
12. Москалик Р.Я. Вплив відкритості технологічно інтенсивної торгівлі України на формування зони вільної торгівлі з ЄС / Р.Я.Москалик // Стратегічні пріоритети. – №3(12). – 2009. – С. 143-150.
13. Strategia rozwoju Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2020. – Rzeszów: Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego, 2006. – 168 s.
14. Ганзенко А.А. Напрями інноваційного забезпечення виробничої діяльності сільськогосподарських підприємств у контексті продовольчої безпеки // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/nvnau/2009_142_2/09gaa.pdf.

РЕЗЮМЕ

У статті досліджено стан інституційного забезпечення секторального співробітництва областей України з країнами ЄС. Визначено напрями зміцнення економічної безпеки на регіональному рівні в умовах приєднання України до зони вільної торгівлі з ЄС. Обґрунтовано принципову схему інтеррегіонального співробітництва Львівської та Полтавської областей України з Подкарпатським воєводством Польщі в аграрному секторі.

Ключові слова: європейська інтеграція, економічна безпека, інтеррегіональне співробітництво, зона вільної торгівлі

РЕЗЮМЕ

В статье исследовано состояние институционального обеспечения отраслевого сотрудничества областей Украины со странами ЕС. Определены направления усиления экономической безопасности на региональном уровне в условиях присоединения Украины к зоне свободной торговли с ЕС. Обоснована принципиальная схема интеррегионального сотрудничества Львовской и Полтавской областей Украины с Подкарпатским воеводством Польши в аграрном секторе.

Ключевые слова: европейская интеграция, экономическая безопасность, интеррегиональное сотрудничество, зона свободной торговли

SUMMARY

The article examines the state of institutional support for sectoral cooperation of Ukraine with EU countries. The ways of strengthening economic security at the regional level in Ukraine's joining the FTA with the EU. Principle scheme of interregional cooperation of Lviv and Poltava region's of Ukraine with Podkarpacki region of Poland in agricultural sector.

Keywords: European integration, economic security, interregional co-operation, free trade area.